

Una carta de l'arxiu de la família Palau, de Mataró, donada al Museu Arxiu, serveix per documentar el suport o base d'argent de l'urna de les relíquies de les Santes, incorporat al tabernacle de les processons. Tot el conjunt és avui a la secció de les Santes del Museu Arxiu.

NOTÍCIA SOBRE EL TABERNACLE DE LES SANTES

La secció de les Santes del Museu Arxiu de Santa Maria inclou el tabernacle d'argent, suport de l'urna amb les relíquies, escenes del martiri i triomf de les Santes, amb la indicació que va ser «ofrena del doctor Josep Mandri, prevere, l'any 1827».

Segons les dades que consten en una carta d'una descendent directa d'un hereu de can Camín, el referit prevere mai no va donar el tabernacle, malgrat haver encarregat al seu cosí la seva confecció; el que ocorria és que la família Camín «deixava» el tabernacle que es considerava de la seva propietat, cada any, fins que, després d'algunes generacions Àlvar Camín López, prèvia consulta amb els germans i parents, va fer «donació» del tabernacle a l'Administració de les Santes.

Sembla que la interpretació dels Camín podrà ser ara discutida, però va ser respectada pels mataronins durant molts anys, potser perquè l'encàrrec del difunt prevere doctor Josep Mandri Camín fou molt millorat en ornamentació i riquesa en confeccionar-se el tabernacle per ordre del doctor en farmàcia Joan Camín i Bonet.

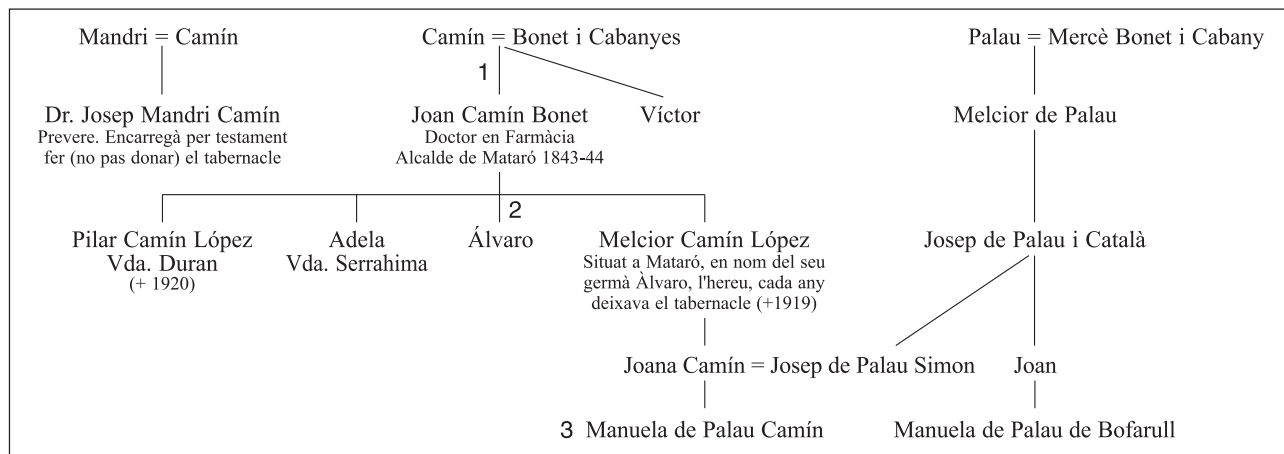
La font per aprofundir en la qüestió és una carta escrita per Manuela de Palau i Camín, des de Marsà, el 8 de desembre de l'any 1971, a la seva cosina Manuela de Palau i de Bofarull, que tot seguit serà motiu de la nostra anàlisi.¹

Primer, serà convenient dibuixar un breu i esquemàtic arbre de família, en el qual figuri la relació i el parentesc dels protagonistes de la qüestió que ara ens interessa. Amb el número 1, s'assenyala l'impulsor de la construcció del tabernacle; amb el número 2, es designa el seu fill i hereu Àlvar, que fou qui el regalà a l'Administració de les Santes, després que el seu germà, situat a Mataró, el deixés i recuperés anualment; amb el número 3, figura l'autora de la carta.

Amb el número 1, com ja s'ha explicat abans, trobarem a l'esquemàtic arbre genealògic abans dibuixat, un dels més importants protagonistes de la qüestió del tabernacle que ara ens ocupa, Joan Camín Bonet. Ell és qui aconsegueix l'encàrrec testamentari del seu cosí, el prevere Josep Mandri Camín. Sobre aquest últim, podem llegir a la carta de la seva renéta el següent:

«Joan Camín fou encarregat en testament de fer construir el tabernacle (no de donar-lo) per portar les relíquies, i ho va complir tant bé que el féu fer molt més ric de l'encarregat, en memòria d'un seu germà que es deia Víctor Camín que rebé una senyalada mercè, per medi de les Santes, en la guerra del francès del 1808».

Qui va ser l'autor del tabernacle? La carta ens explica, com veurem més endavant, la joieria que



el va restaurar abans de donar-lo a l'Administració de les Santes. En atenció a aquesta circumstància i als detalls que es donaran respecte a la mena de plata i altres dades que es consignaran, pensem que encertem a considerar que l'autor fou un membre de la família dels joiers Cabot. El fundador de la nissaga va ser el mataroní Francesc Cabot i Ferrer (Mataró 1820 - Barcelona 1895). Aquest argenter i orfebre –probablement l'artífex del tabernacle– l'any 1843 s'establí a Barcelona i treballà en prestigiosos objectes de culte, com un calze d'or per al papa Pius IX, el pectoral del bisbe Urquinaona, la corona de la Mare de Déu de Montserrat (1881)... El seu establiment fou continuat pels seus fills Francesc Cabot i Rovira (Mataró 1848 - Barcelona 1918), el maquetista de joies i col·leccionista d'art Emili Cabot i Rovira (Barcelona 1854-1924), i l'orfebre, financer, escriptor i polític Joaquim Cabot i Rovira (Barcelona 1861-1951).²

La carta de Manuela de Palau i Camín (que figura amb el número 3 a l'arbre de família) continua, textualment, fins i tot amb el mateix subratllat, així:

«Aquesta valiosíssima joia era de casa Joan Camín i mai va ésser donada, fins a la data que referiré.

Per això, uns dies abans de les Santes dos senyors de la Junta venien, ho recordo molt bé, a demanar a l'avi Melchor (el fill de Joan Camín i germà de l'hereu Alvaro, aquest amb el número 2) que fos gustós de deixar el tabernacle; i l'avi, en

nom del seu germà Alvaro Camín i López, responia que n'era gustós si el tornaven l'endemà de Festes; i sempre es va complir...»

Tot seguit, s'explica quan i per què van acabar-se aquests tràmits i formulismes.

«Havent tots els germans complert els 70 i els 80 anys, el tio Alvaro va pensar fer l'ofrena del tabernacle a les Santes. Ho va parlar amb els seus germans (potser no els devia aquesta atenció, ja que ell era l'hereu i tots els germans havien percebut el que els corresponia, però ell els estimava molt i deia que el tabernacle era de tots). Pilar Vda. Duran, Melcior, el meu avi, i Adela Vda. Serrahima, aquests ho preguntaren als seus fills i néts, fins a mi i la Mercedes Camín, cosina meva, i tots, sense saber-ho els uns als altres, contestaren que sí».



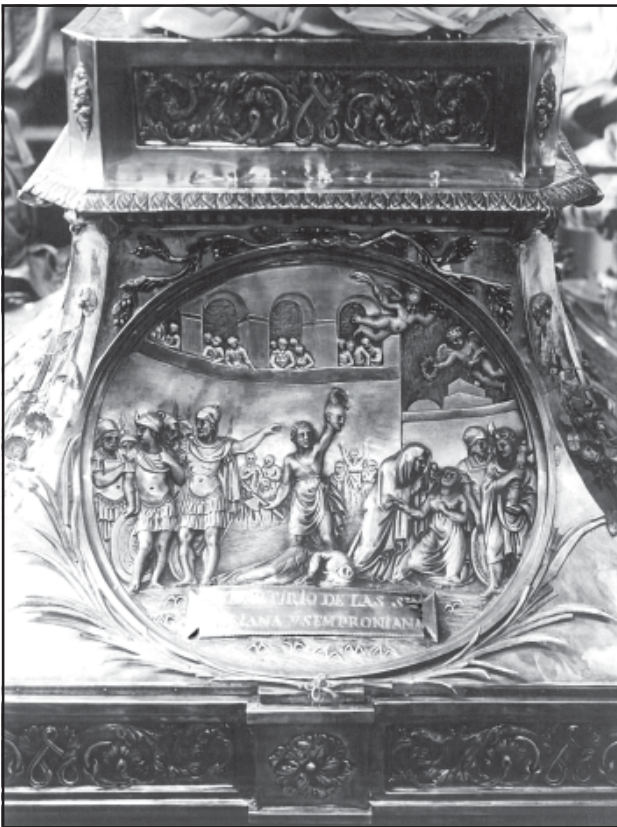
El tabernacle de les relíquies de les Santes a la secció Santes del Museu Arxiu. MASMM. Arxiu d'Imatges. Núm. 002090.



El tabernacle de les relíquies de les Santes. Detall del suport. La predicació de sant Cugat.
MASMM. Arxiu d'Imatges. Núm. 002081.



El tabernacle de les relíquies de les Santes. Detall del suport. El martiri de sant Cugat.
MASMM. Arxiu d'Imatges. Núm. 002086.



El tabernacle de les relíquies de les Santes. Detall del suport. El martiri de les Santes.
MASMM. Arxiu d'Imatges. Núm. 002084.



El tabernacle de les relíquies de les Santes. Detall del suport. Glorificació de les Santes.
MASMM. Arxiu d'Imatges. Núm. 002080.

Darrerament, es narra a la carta la intervenció dels joiers Cabot que abans hem al·ludit.

«Llavors, vingueren a Casa Camín tres platers de la Joyería (sic) Cabot de Barcelona (vaig disfrutar (sic) de valent... Tant que m'agraden les joies...!) que treballaren uns deu dies, reposant les fulles de les palmes i tot lo convenient que el temps havia malmès; varen canviar els ciris /.../ i afegiren les tulipes de cristall tallat, que són molt boniques, i a la plata se li donà el color morenet, propi llavors de la Joyería Cabot, que se'n deia plata de can Cabot. Tot ho va pagar el tio Alvaro...»

Aquí acaba l'afer del tabernacle de les Santes. Tanmateix, ens resistim a ometre una anècdota que s'incorpora a la mateixa carta; està relacionada amb la intervenció directa o indirecta del cardenal del Maresme Vives i Tutó, per aconseguir el permís de Roma per poder-se interpretar la *Missa de les Santes*. Fins avui consta que l'èxit s'aconseguí en l'audiència del papa tinguda amb el sacerdot mataroní P. Josep Recoder i Anexy, acompanyat del cardenal Casañas, bisbe de Barcelona.³

El sant Pare, ben segur, havia estudiat i madurat el cas abans de l'audiència, i no cal pas descartar la importància que en considerar-ho hauria tingut el cardenal Casañas.⁴

El sant Pare, a l'anècdota referida, al·ludiria tant peticions dels d'Arenys, com dels de Mataró. Tanmateix, en especial, designa el cardenal Josep de Calassanç Vives i Tutó (Sant Andreu de Llavaneres 1854 - Monte Ponzio, Itàlia 1913), com la persona que sempre demanava gràcies i privilegis per a Mataró; i, per evidenciar-ho, en referir-s'hi, solia canviar l'accent del segon cognom del cardenal, com així s'explica a la repetida carta amb les següents paraules:

«Com que sempre li demanava (el referit cardenal) coses per a Mataró i Arenys, el sant Pare no li deia: Vives i Tutó, no!!! Sinó Vives e Tútto per Mataró. Ell aconseguí –diu la carta– que Pius X donés permís per cantar *l'Ofici de les Santes*».

Antoni Martí Coll

NOTES

1.- Arxiu familiar. La carta es dona al Museu Arxiu de Santa Maria (MASMM).

2.- Vegeu més dades dels Cabot a *Gran Enciclopèdia Catalana*.

3.- «Els cent cinquanta anys de la Missa de les Santes de mossèn Blanch», *Fulls del Museu Arxiu de Santa Maria*, núm. 61 (Mataró, abril 1998).

4.- Casañas tenia molt present les peticions procedents del Maresme. Especialment, era amic i protector de l'arenyenc Dr. Francesc de Pol i Baralt, que l'any 1907 seria consagrat bisbe de Girona i que feia poc li havia salvat la vida subjectant el braç del que volia assassinar-lo quan sortia de la catedral.

ZENON DE POL I ALGUER, *Los Baralt y su linaje en América* (Arenys de Mar 2006), 41.